

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19.11.2020, sen. zn. 29 NSČR 35/2019, ECLI:CZ:NS:2020:29.NSČR.35.2019.1

Číslo: 65/2021

Právní věta: Jestliže se věc zatížená zástavním právem stala součástí majetkové podstaty dlužníka coby plnění z neúčinného právního jednání dlužníka (§ 205 odst. 4, § 239 odst. 4 věta první insolvenčního zákona) až po uplynutí propadné přihlašovací lhůty stanovené rozhodnutím o úpadku k přihlášení pohledávek do insolvenčního řízení, je zástavní věřitel oprávněn přihlásit do insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužníka (coby zástavního dlužníka) zajištěnou „zástavní“ (peněžitou) pohledávku nejpozději ve lhůtě k tomu určené výzvou insolvenčního soudu; to platí bez zřetele k tomu, že věřitel nevyužil možnosti včas přihlásit do insolvenčního řízení (jako nezajištěnou) osobní pohledávku vůči dlužníku, k jejímuž zajištění bylo zřízeno předmětné zástavní právo.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 19.11.2020

Spisová značka: 29 NSCR 35/2019

Číslo rozhodnutí: 65

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Insolvenční řízení, Přihláška pohledávky, Zástavní právo

Předpisy: § 167 IZ

§ 173 odst. 1 IZ

§ 183 odst. 1 IZ

§ 185 IZ

§ 205 odst. 4 IZ

§ 239 odst. 4 IZ

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud zamítl dovolání věřitele č. 13 proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 19. 12. 2018, v rozsahu, v němž odvolací soud potvrdil usnesení insolvenčního soudu ve výroku o odmítnutí té části přihlášky, kterou věřitel č. 13 přihlásil pohledávku č. 19 ve výši 5 028 957,99 Kč do insolvenčního řízení jako svou osobní pohledávku za dlužníkem; ve zbývajícím rozsahu usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 19. 12. 2018, změnil takto:

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 12. 11. 2018, se mění tak, že přihláška se neodmítá v té části, kterou věřitel č. 13 přihlásil pohledávku č. 19 ve výši 5 028 957,99 Kč do insolvenčního řízení jako zástavní pohledávku za dlužníkem, která může být uspokojena pouze z výtěžku zpeněžení zástavy představované označenými nemovitostmi.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Usnesením ze dne 12. 11. 2018, Krajský soud v Brně (dále jen „insolvenční soud“):

1/ Odmítl přihlášku pohledávky č. 19 věřitele č. 13 P. K. (dále jen „věřitel č. 13“) [bod I. výroku].

2/ Určil, že právní mocí usnesení končí účast věřitele č. 13 v insolvenčním řízení v rozsahu přihlášky č. 19 (bod II. výroku).

2. Insolvenční soud - vycházejí z ustanovení § 173 odst. 1 a § 185 zákona č. 182/2006 b., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona), a ze závěrů formulovaných v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2012, sen. zn. [29 NSČR 32/2011](#) [jde o usnesení uveřejněné pod číslem 112/2012 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 112/2012“), které je (stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže) dostupné i na webových stránkách Nejvyššího soudu] - dospěl k závěru, že věřitel č. 13 přihlásil pohledávku č. 19 do insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužníka (R. Č.) opožděně (po lhůtě stanovené k jejímu přihlášení rozhodnutím o úpadku).

3. K odvolání věřitele č. 13 Vrchní soud v Olomouci usnesením ze dne 19. 12. 2018, potvrdil usnesení insolvenčního soudu.

4. Odvolací soud - vycházejí z ustanovení § 136 odst. 2 písm. d/, § 173 odst. 1 a § 185 insolvenčního zákona a ze závěrů formulovaných v [R 112/2012](#) - přitakal insolvenčnímu soudu v závěru, že přihláška pohledávky č. 19 je opožděná, když věřitel č. 13 (respektive jeho právní předchůdce Z. H.) ji měl přihlásit do insolvenčního řízení ve lhůtě stanovené rozhodnutím o úpadku (v té době byl dlužník osobním dlužníkem Z. H.). Jestliže se tak nestalo, nemůže věřitel č. 13 dodatečně přihlásit zajištění předmětné pohledávky poté, co se dlužník stal (až) v průběhu insolvenčního řízení vlastníkem zástavy, kterou byl zajištěn jeho dluh. Takto věřitel č. 13 mohl postupovat (dodatečně přihlásit zajištění), jen kdyby Z. H. předtím včas přihlásil do insolvenčního řízení svou (osobní) směnečnou pohledávku za dlužníkem (v čemž mu nic nebránilo).

II.

Dovolání a vyjádření k němu

5. Proti usnesení odvolacího soudu podal věřitel č. 13 dovolání, jehož přípustnost vymezuje ve smyslu ustanovení § 237 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), argumentem, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení procesní otázky dovolacím soudem výslovně neřešené, respektive procesní otázky, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu.

6. Dovolatel namítá (poměřováno obsahem dovolání), že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (dovolací důvod dle § 241a odst. 1 o. s. ř.), a požaduje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí změnil v tom duchu, že přihláška se neodmítá, případně aby rozhodnutí soudů obou stupňů zrušil a věc vrátil insolvenčnímu soudu k dalšímu řízení.

7. V mezích uplatněného dovolacího důvodu dovolatel nesouhlasí s tím, jak odvolací soud vyložil [R 112/2012](#), uváděje, že označené rozhodnutí se výslovně nevyjadřuje k situaci nastalé v dané věci, kdy nepřihlásil pohledávku za osobním dlužníkem a jejího uspokojení v insolvenčním řízení vedeném na majetek dlužníka se domáhá (pouze v rozsahu a z titulu zástavního práva) až po sepsání zástavy do majetkové podstaty dlužníka. Na tomto základě pak dovozuje, že jeho přihlášku nelze odmítnout, a že soudy se od [R 112/2012](#) odchýlily, konkrétně, že dostatečně nezohlednily tuto jeho pasáž:

„Zjednodušeně lze říci, že věcné právo zatěžující majetek nabytý do majetkové podstaty dlužníka v průběhu insolvenčního řízení jde do majetkové podstaty coby právní závada váznoucí na věci, která (právě s ohledem na věcnou povahu zajištění) musí být vypořádána v souladu s povahou pohledávky, kterou zajišťuje“.

III.

Přípustnost dovolání

8. Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (v aktuálním znění) se podává z bodu 2., článku II, části první zákona č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

9. Dovolání, které nesměruje proti žádnému z usnesení vypočtených v § 238a o. s. ř., je přípustné podle § 237 o. s. ř., když pro daný případ neplatí žádné z omezení jeho přípustnosti vypočtených v § 238 o. s. ř.), přičemž v posouzení otázky dovoláním předestřené jde zčásti o věc dovolacím soudem neřešenou.

IV.

Důvodnost dovolání

10. Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), se ze spisu se nepodávají, Nejvyšší soud se proto - v hranicích právních otázek vymezených dovoláním - zabýval tím, zda je dán dovolací důvod uplatněný dovolatelem, tedy správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

11. Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

12. Pro právní posouzení věci jsou rozhodné následující skutečnosti (z nichž vyšly soudy v této věci a jež se jako obsah insolvenčního spisu promítají i v insolvenčním rejstříku):

13. Dne 18. 8. 2011 vystavil dlužník na řad Z. H. směnku vlastní, splatnou na viděnou, nejpozději však 20. 8. 2012, na směnečnou sumu 4 300 000 Kč.

14. Dne 27. 8. 2011 uzavřel Z. H. (jako zástavní věřitel) s B. Č. (dále jen „B. Č.“) [jako zástavcem a zástavním dlužníkem] „zástavní smlouvu“, kterou B. Č. zřídila ve prospěch Z. H. zástavní právo k budově č. p. 1 nacházející se na pozemku parc. č. 2, budově bez č. p. (garáž) nacházející se na pozemku parc. č. 3, pozemku parc. č. 2, pozemku parc. č. 3, pozemku parc. č. 4 a pozemku parc. č. 5, všechno nemovitostem zapsaným na listu vlastnictví č. 6 u Katastrálního úřadu pro Jihomoravský kraj, Katastrální pracoviště B., pro katastrální území a obec B. (dále jen „nemovitosti“), k zajištění peněžité pohledávky (a jejího příslušenství) Z. H. vůči dlužníku vyplývající ze směnky vlastní. Právní účinky vkladu zástavního práva do katastru nemovitostí nastaly k 17. 10. 2011.

15. Insolvenční řízení na majetek dlužníka bylo zahájeno (k insolvenčnímu návrhu dlužníka) 17. 4. 2015.

16. Usnesením ze dne 28. 5. 2015, zveřejněným v insolvenčním rejstříku téhož dne v 10.11 hodin, insolvenční soud (mimo jiné):

1/ Zjistil úpadek dlužníka (bod I. výroku).

2/ Prohlásil konkurs na majetek dlužníka (bod II. výroku).

3/ Insolvenční správkyň dlužníka ustanovil JUDr. A. M. (bod IV. výroku).

4/ Vyzval věřitele, kteří tak dosud neučinili, aby své pohledávky přihlásili do insolvenčního řízení do 2 měsíců ode dne zveřejnění rozhodnutí o úpadku v insolvenčním rejstříku (bod VI. výroku).

17. Dne 4. 11. 2015 zaslala insolvenční správkyň insolvenčnímu soudu aktualizovaný soupis majetkové podstaty (zveřejněný v insolvenčním rejstříku 5. 11. 2015), doplněný pod bodem 3 o předmětné nemovitosti, sepsané jako vlastnictví dlužníka.

18. Z. H. převedl směnku vlastní dne 15. 12. 2015 rubopisem na věřitele č. 13.

19. Rozsudkem ze dne 8. 11. 2017 (jenž ve spojení s usnesením insolvenčního soudu o zastavení odvolacího řízení ze dne 25. 4. 2018 nabyt právní moci 22. 5. 2018), insolvenční soud rozhodl o odpůrcí žalobě insolvenční správkyň dlužníka směřující proti B. Č. mimo jiné tak, že určil, že je neúčinná darovací smlouva ze dne 5. 9. 2011, kterou dlužník převedl nemovitosti na B. Č. (bod I. výroku). Současně zamítl vzájemnou žalobu, kterou se B. Č. domáhala vyloučení nemovitostí ze soupisu majetkové podstaty dlužníka (bod III. výroku).

20. Usnesením ze dne 7. 8. 2018, (zveřejněným v insolvenčním rejstříku 23. 8. 2018 v 8.53 hodin a doručeným věřiteli č. 13 zvláště 7. 9. 2018) vyzval insolvenční soud věřitele č. 13, aby mu do 30 dnů sdělil, zda uplatňuje uspokojení své pohledávky ze zajištění na předmětných nemovitostech. Výzvu odůvodnil tím, že předmětné nemovitosti byly sepsány do majetkové podstaty dlužníka, jelikož právní úkon, jímž je dlužník převedl na jinou osobu, byl shledán neúčinným.

21. Podáním doručeným insolvenčnímu soudu 27. 9. 2018 (B-42) věřitel č. 13 sdělil, že pohledávku uplatňuje. Současně přihlásil (na předepsaném formuláři) do insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužníka pohledávku v celkové výši 5 028 957,99 Kč sestávající z jistiny ve výši 4 300 000 Kč, směnečného úroku ve výši 714 624,66 Kč za dobu od 21. 8. 2012 do 28. 5. 2015 a směnečné odměny ve výši 14 333,33 Kč. Jako důvod vzniku přihlášené pohledávky označil postoupenou směnku vlastní. Pohledávku přihlásil jako zajištěnou zástavním právem k nemovitostem vzniklým na základě zástavní smlouvy z 27. 9. 2011.

22. Pro další úvahy Nejvyššího soudu jsou rozhodná následující ustanovení insolvenčního zákona:

§ 166

Zajištění věřitelé uplatňují své pohledávky přihláškou pohledávky, v níž se musí dovolat svého zajištění, uvést okolnosti, které je osvědčují, a připojit listiny, které se toho týkají. To platí i tehdy, jde-li o zajištěné věřitele, kteří mohou pohledávku vůči dlužníku uspokojit pouze z majetku poskytnutého k zajištění.

§ 173

Podání přihlášky

(1) Věřitelé podávají přihlášky pohledávek u insolvenčního soudu od zahájení insolvenčního řízení až do uplynutí lhůty stanovené rozhodnutím o úpadku. K přihláškám, které jsou podány později, insolvenční soud nepřihlíží a takto uplatněné pohledávky se v insolvenčním řízení neuspokojují. Věřitelé vykonatelných pohledávek na náhradu škody nebo nemajetkové újmy způsobené trestným činem nebo na vydání bezdůvodného obohacení získaného trestným činem

podávají přihlášky pohledávek u insolvenčního soudu kdykoli v průběhu insolvenčního řízení, pokud v trestním řízení o tomto trestném činu byl zajištěn majetek v majetkové podstatě dlužníka a přihláška pohledávky byla podána v době, kdy zajištění podle trestního řádu trvá.

(...)

§ 183

(1) Přihláškou pohledávky, kterou zajišťují věci, práva pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty třetích osob, není dotčeno právo věřitele domáhat se uspokojení pohledávky z tohoto zajištění.

(...)

§ 185

Jestliže v průběhu insolvenčního řízení nastala skutečnost, na základě které se podle tohoto zákona k přihlášce pohledávky nebo k přihlášené pohledávce nepřihlíží, insolvenční soud odmítne přihlášku rozhodnutím, proti kterému je odvolání přípustné a které se doručuje zvlášť přihlášenému věřiteli, dlužníku a insolvenčnímu správci; odvolání proti němu může podat jen přihlášený věřitel. Právní mocí takového rozhodnutí účast tohoto věřitele v insolvenčním řízení končí; o tom insolvenční soud přihlášeného věřitele uvědomí ve výroku rozhodnutí.

§ 205

(...)

(4) Majetek jiných osob než dlužníka náleží do majetkové podstaty, stanoví-li to zákon, zejména jde-li o plnění z neúčinných právních úkonů. Pro účely zpeněžení se na takový majetek pohlíží jako na majetek dlužníka.

§ 239

(...)

(4) Dlužníkovu plnění z neúčinných právních úkonů náleží do majetkové podstaty právní mocí rozhodnutí, kterým bylo odpůrcí žalobě vyhověno. Tím není dotčeno právo insolvenčního správce v případě, že šlo o peněžitou plnění nebo že má jít o peněžitou náhradu za poskytnuté plnění, požadovat odpůrcí žalobou vedle určení neúčinnosti dlužníkovu právního úkonu i toto peněžitou plnění nebo peněžitou náhradu plnění. Vylučovací žaloba není přípustná.

Ve výše uvedené podobě (pro věc rozhodné) platila citovaná ustanovení insolvenčního zákona již v době zahájení insolvenčního řízení, přičemž s výjimkou ustanovení § 166 insolvenčního zákona nedoznala změn ani do vydání napadeného rozhodnutí. Ustanovení § 166 insolvenčního zákona doznalo s účinností od 1. 7. 2017 [po novele insolvenčního zákona provedené zákonem č. 64/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony] změny jen potud, že na konci věty druhé byla vložena slova (včetně čárky) „, a jde-li o zajištěné věřitele podmíněných pohledávek nebo pohledávek budoucích, k jejichž zajištění byla zastavena věc, právo, pohledávka nebo jiná majetková hodnota nebo zřízeno jiné zajištění uvedené v § 2 písm. g/“. Tato změna však nemá na dále formulované závěry žádného vlivu.

23. Judikatura Nejvyššího soudu je ustálena v následujících závěrech:

24. I zajištění věřitelé uplatňují své pohledávky v insolvenčním řízení přihláškou pohledávky [usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2011, sen. zn. [29 NSČR 16/2011](#), uveřejněné pod číslem 54/2012 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 54/2012“)].

25. Zástavní věřitel, jenž má vůči dlužníku pouze „zástavní pohledávku“ (dlužník je zástavním dlužníkem, nikoliv však osobním dlužníkem), je v případě, že zástava je v době rozhodnutí o úpadku ve vlastnictví dlužníka, povinen přihlásit „zástavní pohledávku“ do insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužníka do skončení propadné procesní lhůty určené v rozhodnutí o úpadku [usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2014, sen. zn. [29 NSČR 39/2014](#), uveřejněné pod číslem 39/2015 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 39/2015“)].

26. Insolvenční zákon vychází i u zajištěných věřitelů z toho, že žádný věřitel není nucen k výkonu práv, která vůči dlužníku získal před zahájením insolvenčního řízení, včetně práva požadovat uspokojení pohledávky z výtěžku zpeněžení zástavy [usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2018, sen. zn. [29 NSČR 34/2016](#), uveřejněné pod číslem 90/2019 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 90/2019“), usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 8. 2018, sen. zn. [29 NSČR 150/2016](#), uveřejněné pod číslem 91/2019 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 91/2019“)].

27. Nabyli-li dlužník vlastnické právo k věci zatížené zástavním právem až v průběhu insolvenčního řízení, v době po marném uplynutí lhůty stanovené rozhodnutím o úpadku k přihlášení pohledávek (a ustanoveními o možných změnách pořadí přihlášených pohledávek), neznamená to, že by věřitel, který svou pohledávku řádně a včas přihlásil, byl bez dalšího zbaven práva dovolat se zajištění. Insolvenční soud je povinen takového věřitele vyzvat, aby v (procesní) lhůtě k tomu určené sdělil, zda uplatňuje právo na uspokojení ze zajištění a poučit jej, že po marném uplynutí určené lhůty bude mít za to, že právo na uspokojení pohledávky ze zajištění neuplatnil ([R 112/2012](#)).

28. Závěry formulované v [R 112/2012](#) jsou řešením situace, kdy zajištěný věřitel nemohl splnit požadavek zákona, aby (v případě, že chce být uspokojen z výtěžku zpeněžení zajištění) přihlásil pohledávku do insolvenčního řízení v propadné přihlašovací lhůtě stanovené rozhodnutím o úpadku (§ 166, § 173 odst. 1 insolvenčního zákona, [R 54/2012](#)), jenž se tam, kde zajištění (zástava) od počátku náleží do majetkové podstaty dlužníka, prosazuje bezvýjimečně (srov. [R 39/2015](#)). Typově jde o situace, kdy dlužník nabyde předmět zajištění do majetkové podstaty až v průběhu insolvenčního řízení (po uplynutí propadné přihlašovací lhůty stanovené rozhodnutím o úpadku) darováním nebo děděním. O srovnatelnou situaci jde i tehdy, je-li předmět zajištění sepsán do majetkové podstaty (kde se na něj pohlíží jako na majetek dlužníka, ač vlastnicky náleží někomu jinému) jako plnění z neúčinného právního jednání (právního úkonu) dlužníka (§ 205 odst. 4 insolvenčního zákona). Postup předjímaný [R 112/2012](#) se přitom uplatní nejen pro poměry insolvenčního řízení, do kterého věřitel předtím řádně a včas přihlásil „osobní“ (nezajištěnou) pohledávku za (insolvenčním) dlužníkem, nýbrž i pro poměry insolvenčního řízení, v němž (insolvenční) dlužník předtím nebyl ani osobním dlužníkem věřitele, jelikož ten měl osobní pohledávku vůči osobě stojící mimo insolvenční řízení, zajištěnou majetkem další osoby stojící mimo insolvenčního řízení. Pohledávkou, k jejímuž přihlášení postupem předjímaným v [R 112/2012](#) insolvenční soud věřitele v takovém případě vyzývá (poté, co se předmět zajištění nově stane součástí majetkové podstaty dlužníka), je zajištěná „zástavní“ (peněžitá) pohledávka věřitele vůči (insolvenčnímu) dlužníku coby (pouze) dlužníku zástavnímu [vlastníku zástavy, respektive osobě, na kterou se pro účely zpeněžení pohlíží jako na vlastníka zástavy, ač jím není (§ 205 odst. 4 insolvenčního zákona)].

29. V poměrech dané věci nebylo sporu o tom, že insolvenční správkyň sepsala nemovitosti do majetkové podstaty dlužníka jako plnění, jež ušlo z dlužníkovy majetku na základě neúčinné darovací smlouvy ze dne 5. 9. 2011 (srov. i procesní postoj insolvenční správkyň k důvodu soupisu zachycený v důvodech rozsudku označeného v odstavci [19] výše); to platí bez zřetele k tomu, že insolvenční

správně nemovitosti takto sepsala do majetkové podstaty (ve zjevném rozporu s ustanovením § 239 odst. 4 věty první insolvenčního zákona a tedy předčasně) ještě před právní moci zmíněného rozsudku.

30. V době, kdy běžela propadná přihlašovací lhůta počítaná od zveřejnění rozhodnutí o úpadku dlužníka v insolvenčním rejstříku (§ 173 odst. 1 insolvenčního zákona), mohl Z. H. (coby právní předchůdce dovolatele) přihlásit směnečnou pohledávku (vzešlou ze směnky vlastní) do insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužníka jako svou osobní pohledávku vůči dlužníku; (insolvenční) dlužník byl v té době pouze jeho osobním dlužníkem. V situaci, kdy zástavní právo zajišťující směnečnou pohledávku vázlo na nemovitostech (zástavě) ve vlastnictví B. Č. (B. Č. byla zástavní dlužnicí), nemohl Z. H. přihlásit do insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužníka v přihlašovací lhůtě stanovené rozhodnutím o úpadku směnečnou pohledávku jako zajištěnou; náleželo mu však právo domáhat se uspokojení pohledávky ze zajištění (z výtěžku zpeněžení zástavy) mimo insolvenční řízení po B. Č. coby zástavní dlužnici (vlastnici zástavy) [§ 183 odst. 1 insolvenčního zákona a výklad podaný k tomuto ustanovení v důvodech rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 26. 1. 2012, sp. zn. [29 Cdo 3963/2011](#), uveřejněného pod číslem 70/2012 Sb. rozh. obč.].

31. V přihlašovací lhůtě stanovené rozhodnutím o úpadku měl tedy Z. H. osobní směnečnou (peněžitou) pohledávku ve výši 5 028 957,99 Kč vůči insolvenčnímu dlužníku (osobnímu dlužníku) a (z titulu zajištění, jako zástavní věřitel) ve stejné výši „zástavní (peněžitou) pohledávku“ vůči B. Č. (zástavní dlužnici, vlastnici zástavy), jejíž omezení spočívalo v tom, že mohla být uspokojena pouze z výtěžku zpeněžení zástavy; k povaze zástavní pohledávky srov. v literatuře např. Bureš, J. – Drápal, L.: Zástavní právo v soudní praxi, 2. vydání, Praha, C. H. Beck 1997, str. 16 a 17, a v rozhodovací praxi soudů např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 1997, sp. zn. [2 Cdon 1612/96](#), uveřejněné pod číslem 30/1998 Sb. rozh. obč., usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 12. 1997, sp. zn. [2 Cdon 967/97](#), uveřejněné pod číslem 46/1998 Sb. rozh. obč., rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2005, sp. zn. [29 Odo 396/2003](#), uveřejněný pod číslem 31/2007 Sb. rozh. obč., nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2013, sen. zn. [29 ICdo 11/2012](#), uveřejněné pod číslem 66/2013 Sb. rozh. obč.

32. Jestliže se Z. H. rozhodl neuplatnit osobní směnečnou (peněžitou) pohledávku ve výši 5 028 957,99 Kč vůči insolvenčnímu dlužníku v propadné přihlašovací lhůtě stanovené rozhodnutím o úpadku, ač tak učinit mohl, pak šlo o jeho svobodné rozhodnutí ([R 90/2019](#), [R 91/2019](#)), jímž se konečným způsobem zbavil možnosti uspokojit tuto osobní pohledávku za dlužníkem v insolvenčním řízení ([R 54/2012](#)). K aplikaci závěrů [R 112/2012](#) na možnost přihlásit osobní pohledávku do insolvenčního řízení dodatečně (poté, co se zástava stala součástí majetkové podstaty dlužníka) není žádného důvodu (o situaci, kdy věřitel objektivně nemohl přihlásit osobní pohledávku do insolvenčního řízení, zjevně nejde). Potud (a jen potud) je napadené rozhodnutí správné. Na základě výzvy insolvenčního soudu ze dne 7. 8. 2018 (srov. odstavec [20] výše) však dovolatel měl (jak se podává i z argumentace shrnuté v odstavci [28]) právo přihlásit do insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužníka dodatečně jako zajištěnou „zástavní“ (peněžitou) pohledávku, jejíž omezení spočívá v tom, že může být uspokojena pouze z výtěžku zpeněžení zástavy, tedy tu pohledávku, z jejíhož uplatnění v insolvenčním řízení v propadné přihlašovací lhůtě určené rozhodnutím o úpadku byl vyloučen, jelikož zástava se v té době nacházela mimo dosah majetkové podstaty (vlastnicí zástavy byla B. Č. na základě darovací smlouvy, která ještě nebyla shledána neúčinnou).

33. Jinak řečeno, jestliže se věc zatížená zástavním právem stala součástí majetkové podstaty dlužníka coby plnění z neúčinného právního jednání (právního úkonu) dlužníka (§ 205 odst. 4, § 239 odst. 4 věta první insolvenčního zákona) až po uplynutí propadné přihlašovací lhůty stanovené rozhodnutím o úpadku k přihlášení pohledávek do insolvenčního řízení, je zástavní věřitel oprávněn přihlásit do insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužníka (coby zástavního dlužníka) zajištěnou „zástavní“ (peněžitou) pohledávku nejpozději ve lhůtě k tomu určené výzvou insolvenčního soudu; to

platí bez zřetele k tomu, že věřitel nevyužil možnosti včas přihlásit do insolvenčního řízení (jako nezajištěnou) osobní pohledávku vůči dlužníku, k jejímuž zajištění bylo zřízeno předmětné zástavní právo.

34. Z přihlášky dovolatelovy pohledávky (srov. odstavec [21] výše) je zjevné, že rozdíl mezi „osobní“ a „zástavní“ pohledávkou nezohlednil ani dovolatel. Formuloval (totiž) přihlášku pohledávky stejně, jako by ji uplatnil, kdyby (insolvenční) dlužník byl od počátku jeho dlužníkem osobním i zástavním.

35. Nejvyšší soud proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), zamítl (jako nedůvodné) dovolání v rozsahu, v němž se týkalo dodatečného přihlášení osobní pohledávky dovolatele za dlužníkem (§ 243d odst. 1 písm. a/ o. s. ř.).

36. Ve zbývajícím rozsahu (tedy co do uplatnění „zástavní“ pohledávky) Nejvyšší soud dospěl k závěru, že odvolací soud rozhodl nesprávně, nicméně dosavadní výsledky řízení ukazují, že je možné o věci rozhodnout, proto v této části přikročil (dle § 243d odst. 1 písm. b/ o. s. ř.) ke změně napadeného usnesení v tom duchu, že potud se přihláška dovolatelovy pohledávky neodmítá.